

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Videkre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és keddnap utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes eseten ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 30.

Nagyságos élet.

Arad nemcsak a magyar honvédtábornokoknak, hanem a magyar bankoknak is Golgothája akar lenni.

A tizenhárom vértanu után, kiket fájdalmas fekete gyászszal emlegetünk Araddal kapcsolatban, ide s tova csatlakozni fog új, modern tizenhárom: az aradi sikkasztó százezres bankárok sorozata, melyet pironkodva, szégyenkező gyászszal, suttogva emlegetünk.

Szegény, szegény Arad városa, behzomoru hirre juttatnak!

Nem is olyan régen gyönyörködtünk benne. Nagyvárad polgárai onnan hoztak maguknak képviselőt s akkor örömmel láttuk a város hazafias lelkesedését, messze földön híres szép leányainak édes mosolygását. Nem csoda, ha egykor itt, a szép városban hősök születtek és hősök is estek el vértanuhalállal. Ilyen mosolyokra, ilyen hönleányok elismeréséért hős lesz a gyávából, félisten a hősből.

A vértanu-szobor Arad főpiacán nemcsak a hősöknek örök emlékezte. Emlékezte az a magyar nőknek is, a kiknek szeméből lelkesedést szivtak a honvédseregek.

Ha valamikor majd szobrot állítanak — fekete gránitból, intő gyász jeleként — a modern időknek: az a gyászos emlék hány, de hány tönkrement életnek is szól majd! A gőz, villamosság milliákat emészt

s megadja a kornak a maga jellegét. Milliákat emészt egy ujkori baj: a sikkasztás bűne is. S az a gránit-szobor, a gránit-gyászemlék állani fog majd e bűn emlékére is és hirdetni fogja e modern eredendő bűn kigyójának: a tulhajtott igényeknek gyilkoló hatalmát.

Urhatnamság örült vágya fogta el a lelkeket. Az ember az urnál kezdődik, az ur a nagyságnál s mindenki boldog, ha egy fokkal feljebb akasztják a titulusok létráján, mint a hová dukát. A kávéházban szigorlatra készülő örök jogász nyakon üti a pikkolót, ha nem cizezi doktor urnak, a valóságos dr. már nagyságos doktor ur kíván lenni, a nagyságos osztálytanácsos 50 százalékot enged a gorombaságából, ha méltóságos tanácsos urnak cizezed s a megbukó miniszter v. b. t. t. betűkkel kirakott mentő ponyvára pottyán, mert felfordulna a világ, ha ezentul nem titulálnak a hordárok kegyelmes urnak.

A nagy címhez nagy vagyon is kell — már pedig minél inkább haladunk címek dolgában, annál jobban elmaradunk vagyoniilag. Honnan vegye a tekintetes ur a nagyságos életmódhoz való pénzt? Elő kell teremteni, ha a föld alól is; az életmódot nem lehet alább adni, mert az asszony nagyságos asszony, annak nagyságosan kell élni. Kis fizetés, nagy igény — egyszer csak a pénztárnok ur hozzányul a bankbetétekhez, az árvapénztárnok az árvapénzhez, a malom-vezérgazgató a részvények értékéhez — s a többit mesélje el a tőzsde, a tönkrement részvényesek, meg egy ostoba pisztolygolyó,

mely a földi felelősség elől egyszerűen megszökteti az ipsét.

Egy darabig felkavarodik a könnyen felháborodó közvélemény, a lapok hasábos cikkekben ontják a könnyet és a betűt — aztán szétszórják a betűket, holnap egy kacagató féltékenységi jelenetet szednek ki velük s a közönség az Örnagy ur-ba megy botránkozni.

Minek törődünk tovább az esettel? A kérdés megoldatott: a tettes ugyan nem valami vitézül ugrott ki a világból, de a mig élt, nóbélül élt.

Igazi nagyságos életet.

Hiába ezzel szemben minden. Az egész korszellemnek kellene megváltoznia s a kor szellemét a nők irányítják.

Csak valamivel kevesebb lenne a modern bájos hölgyikék igénye, azonnal kevesebb volna a gond, kevesebb a fedezellen szükség s kevesebb a fedezett sikkasztás.

Ha lesz kor — (mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán) — a melyben a magyar nők meg tudják hozni ezt az áldozatot, a melyben visszavárhoznak az ősi egyszerűséggel az ősi jólétet és ősi erkölcsöket: az a kor teljes joggal emelhet szobrot önönmagának.

Dr. K. A.

TÁJÉKOZTATÓ

Regészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Negyven percz késés.

Irta: Henri Lavedan.

Kisvárosi vasuti állomás. Egy vasuti alkalmazott elhalad a Perronon a várakozók előtt s harsány hangon felkiált: »A párisi vonat 40 percnyi késéssel indul«. Sokan az utasok közül mérgesen leülnek, mások szidják a pontatlanságot. Két asszony a váróterem felé indul s egyszerre kiáltanak fel: Jeanette! — Noémi! — s egymás karjai közé borulnak.

Noémi. Hogyan, te vagy az valóban?

Jeanette. Igen; én magam is csodálkozom rajta, hogy találkoztunk!

Noémi. Ugy-e bár, én nagyon megváltoztam?

Jeanette. Oh, én azonnal felismertelek. Es te?

Noémi. Ötven lépésről is. Mily különböző véletlen!

Jeanette. Oh igen, csakis véletlen; te nagyon rossz vagy.

Noémi. Miért mondd ezt nekem?

Jeanette. Es még kérdezheted? Hiszen minden hónapra ígértél egy-egy levelet.

Noémi. S te meg minden hétre. Megtetted-e?

Jeanette. Igen; három héten át.

Noémi. S aztán?

Jeanette. Ej, hiszen tudod, hogy az irás sohasem volt erős oldalam. Te ellenben szenvedélyes levélíró voltál, — tehát: kettőnk között te vagy a hüvösebb.

Noémi. Legyen. De gondolkozz csak, mennyi idő óta nem láttuk egymást? Hány éves voltál, mikor elváltunk a nevelőintézetben?

Jeanette. Én tizenhat, te pedig tizenhét esztendő.

Noémi. Oh, óh! Ennek már husz — huszonégy éve. De hiszen akkor te közel vagy a negyvenhez!

Jeanette. (Kissé élesen.) S te a negyvenegyhez!

Noémi. Mily gyorsan eljárt az idő! Csaknem öregek vagyunk már!

Jeanette. En is attól félek. S mit csináltál, mióta nem találkoztunk?

Noémi. Nem tudnád? Férjhez mentem.

Jeanette. En is. Vannak gyermekeid?

Noémi. Egy kis lányom.

Jeanette. Nekem fiam van csak.

Noémi. S mi az új neved?

Jeanette. Leroux, Madame Leroux. Es a tied?

Noémi. En de Prócy grófhoz mentem nőül. S hol lakol?

Jeanette. Impasse des Jacobins, Angersben.

Noémi. Nem Párisban?

Jeanette. Csodálkozol ezen?

Noémi. S férjed hivatalnok? Talán ő a főispán?

Jeanette. Nem, ő a retorika tanára, az Angers-i liceumban.

Noémi. En hat hónapig párisi lakos vagyok. Nyáron anyósom vendége vagyok Párisban vagy utazom. Tavaly Montenegrót kalandoztuk be, neked is ajánlom, ha szabad időd lesz.

Jeanette. Gunyolódol?

Noémi (szemrehányóan). Jeanette!

Jeanette. Nekünk másra kell gondolnunk.

Noémi. Nem vagy boldog?

Jeanette. En? Nagyon.

Noémi. Angersben?

Jeanette. Még Angersben is. Te nem szereted a falut?

Noémi. Oh, igen, de csak nyáron, ősszel az ember alig várja, hogy ismét a városba kerüljön.

Jeanette. A boldogság nem attól függ, hogy hol van az ember.

Noémi. Hát mitől?

Jeanette. Attól, hogy milyen ember férjünk.

Noémi. A tied talán igazgyöngy?

Jeanette. Ne tréfálg. O a legjobb ember a világon.

Noémi. Szereted?

Jeanette. Rajongok érte.

Noémi (sóhajt). Ez igazán szép dolog...

Jeanette. Miért sóhajtasz? Mily furcsán nézsz reám... Talán te nem lennél...

Az iskolaszék gyűlése.

Az új utasítás hatása már megérzett a tegnapi tartott iskolaszéki gyűlésen; az 53 tag közül alig jelent meg 15 tag s így a gyűlés az új utasítás szerint nem is volt határozatképes. Am az új utasítás még hivatalosan nem érkezett meg s ezért az iskolaszék nem is fogadta el a *Hegyesi* Márton elnök lemondását, kinek a tagsága is inkompatibilis, mert a leánya a tantestület tagja, főkérésre tovább viszi az elnöki tisztelet, az új utasítás hivatalos megérkezéig. Előterjesztette az elnök a pécsi »Néptanoda« című lapot, a melyben erős támadás van ellene.

A pécsi lap támadásával szemben elégteltelt adott az iskolaszék *Hegyesi* Márton elnöknek. Azonban, szerintünk, ez az ügy nem tartozott az iskolaszék alá s az ilyen sérelmekre nem lehet tapasz az iskolaszék nyilatkozata. Mint ügyvéd és szerkesztő, helyesebben tette volna *Hegyesi* Márton, ha az erős támadásra vagy tollal fel-el, vagy törvényes úton kér elégteltelt.

A gyűlés csaknem végig a polgári fiiskola ügyével foglalkozott s elég sokáig tartott, bár lényegtelen tárgyak kerültek tárgyalás alá.

Jelen voltak:

Bordé Ferencz, Hlatky Endre, Ragány János, Gábel Jakab, dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, dr. Vucskics Gyula, Ritoók Zsigmond, Hlatky Endre, dr. Grósz Menyhért, Stark Gyula, Istváni József, dr. Döry Ferencz, Réz Mihály és Vaday József.

Elnöki jelentések.

A gyűlés az elnöki jelentésekkel kezdődött. Bejelentette, hogy *Gombay* János tanító beadta nyugdíjazás iránti kérvényét, melyet áttett a közig. bizottsághoz. A lemondásból kifolyólag több áthelyezést eszközölt a tanügyi bizottsággal egyetértéssel. Így áthelyezte *Szemes* Honát, *Rátkay* Emiliát, *Hegyesi* Katinkát s az újárósi iskolák V. osztályaihoz kinevezte özv. *Krüger* Viktornét és *Várady* Istvánt.

Nem hagyhatja szó nélkül, hogy ezen áthelyezésekből kifolyólag a »Néptanoda« erős támadást intézett ellene, melyet felolvastat.

Dr. *Döri* Ferencz, *Gábel* Jakab és *Vaday* József felszólalása után az iskolaszék a támadást indignációval visszautasítja s az elnöknek bizalmat szavaz.

Igazgatók jelentései.

A felügyelő-igazgató jelentését a beiratások

eredményéről tudomásul vették, beiratkozott: 1331 fiú, 1242 leány, összesen 2574, mely szám a múlt évvégi létszámnál 114-gyel több.

A polgári fiiskola jelentése hosszabb vitát keltett, panaszodik a jelentés, hogy a mult gyűlés határozata ellenére az elnök nem engedte át *Báthy* Zoltán isk. széki jegyzőt helyettesíteni a lemondott Nánai tanár 8 óráját, noha ezért 3-szor is átírt hozzá; panaszodik továbbá, hogy a felügyelő-igazgató nem küldte el hozzá a régi anyakönyveket, noha ezért is átírt, s végül panaszolja, hogy a tanács most sem állította vissza az igazgatói és értekezleti szobát, noha az elemi iskola már régen kiköltözött. E bajok orvoslását kéri a polgári iskola igazgatója.

Réz Mihály javasolja, térjenek napirendre a jelentésben panaszoltak fölött, mivel azok jórészt tárgyalatlanok; az anyakönyvek az iskolaszék irattárában vannak egybekötve az elemi iskolák anyakönyveivel; azok szétválasztása bajos dolog, de meg ha szükség van rájuk, azok irodájában mindig megkaphatók.

Vinkler igazgató: az nem lehet argumentum, hogy egybe vannak kötve, szét kell választani, mert a miniszter világosan megmondja, hogy azok az igazgató által őrzendők.

Dr. *Grósz* Menyhért szomoruan látja ezt a gyűlésenként megújuló kanapé pört, a mely csak animozitásból eredhet; itt is mily kicsiségről van szó. Kölcsonös jóakarattal kell az ilyet megoldani, nem így; nincs arra szükség, hogy régi foliansokat szétszakgassunk, hanem őrizze azokat a felügyelő s ha valakinek szüksége van rá, adja át vétiv mellett rövid használatra. *Vinkler* igazgató jogos téren áll és követeli, hogy az anyakönyvek nála legyenek, mert a miniszter úgy rendelte.

Végül a Ritoók Zsigmond indítványára a dr. *Grósz* Menyhért javaslatát fogadták el.

Dr. *Döri* azt kéri, hogy *Báthy* iskolaszéki jegyzőt miért mentették fel a 8 óra adása alul, ezt nem fogadhatja el; az irodától a jegyző ur ráér 8 óra ellátására.

Elnök: az iskolaszéki jzót nem lehet lekötöni állandó helyettesítéssel, mert az ő állása úgy van szervezve, hogy oda kell mennie helyettesíteni, a hol szükség van rá, különben is a tanfelügyelőnél egy szakbizottság beosztotta a lemondott tanár óráját a kebelbeli tantestület tagjai között megfelelő óradijért, a mely óradij az illető tanár fizetésében nyerfedezetet s kéri, írjanak át a tanácshoz az óradij folyósításáért.

Ragány János visszatér a mult gyűlésre; a törvénhatóság kimondotta a polgári fiiskola parallel osztályainak a fokozatos bezűntetését, de későn, mert a beírás már akkor megtörtént; ezért erre az évre fen kellett azt tartani s 1 tanár lemondásával ór szaporulat állott elő, melyből a mult gyűlésen az ő indítványára

8 órát *Báthy* jzónak osztottak be; ez 800 korona megtakarítást jelent; kéri ezen határozat fentartását s csak a fenmaradó 13 óra díj mellett való ellátását.

Gábel Jakab látja, hogy a felszólalók tévedésben vannak; a polgári iskolának is érdeke az, hogy ha kell helyettesíteni valakit, legyen ember s erre van szervezve az iskolaszéki jegyző állása.

Winkler Lajos: egész szeptemberben nem tanított rendszeresen, ő már csaknem kettészakadt az aggodalomtól; hivatkozik *Ragányra*, hogy a gyűlés úgy határozott, hogy *Báthy* 8 órára beosztják, ő e szerint készítette el óratervet; *Báthy* tartott is 2 órát, de az elnök többé nem engedte; neki a héten is 12 órát kellett adni, ezt nem kívánhatja az iskolaszék.

Elnök az igazgató azon szavait, hogy *Báthy* nem engedte, erélyesen visszautasítja; mert nem kérte soha, hogy küldjön helyettesít, hát ne álljon ilyen vádakkal elő.

Winkler: 3-szor is átírt, személyesen is beszélt az elnökkel, s azt mondta, hogy inkább itt hagyom a széket, de *Báthy* nem engedem.

Elnök: állandóan nem engedem, mert az iskolaszék úgy határozott, hogy a tantestület oszssa fel az órákat; felolvastatja a jegyzőkönyvet mely úgy szól.

Dr. *Grósz* megint azzal kezd, amin az előbb; látja, hogy áldatlan állapotok vannak, a melyeken sürgősen segíteni kell. Formai hibákon lovagolnak most is. Egy kis jóakarattal ezt is el lehetett volna intézni 5 percz alatt, ne animozitás vezéreljen senkit, hanem a tanügyi érdekét harmonikus békés egyetértésben igyekeznek szolgálni mindakét fél. Mi se változtassuk üzletszerűen az elveinket és a határozatainkat, hanem amit mondottunk a multkor, azt tartjuk fenn most is.

Az iskolaszék ilyen értelemben határozott.

Apróbb ügyek.

Tudomásul vették, hogy:

a) a kir. tanfelügyelő *Rátkay* Józsefet az olasz-i fiiskolához igazgatóvá kinevezte,

b) a törvénhatóság az újárósi elemi iskolához 1 férfi s 1 női tanítói állást rendszerezített; a határozat jóváhagyása után kiírják a pályázatot.

c) a polg. iskola kérvényét könyvtár szervezése s a váraljai leányiskoláét zongora beszerzése iránt kiadták a tanügyi bizottságnak.

Az elnök búcsuja.

A hosszura nyult gyűlés utolsó tárgya volt *Hegyesi* Márton elnöknek azon kijelentése, hogy bár az iskolaszékek számára kiadott új

Noémi. Oh, nincs okom panaszra. Hiszen leánykori álmaim hőstét kaptam férjül.

Jeanette. O . . . ő talán nem jó hozzád?

Noémi. Se nem jó, se nem rossz.

Jeanette. Hogyan?

Noémi. Semmilyen. Soha nincs otthon. A klubban, a versenyeken, uton, lóháton vagy automobilon van, de velem soha. En egy távollevőnek a felesége vagyok.

Jeanette. Kövesd őt mindenfelé.

Noémi. Ezt ő nem szereti.

Jeanette. Mennyire unhatod magadat.

Noémi. Már nem. Vagy legalább is sokkal kevésbbé.

Jeanette. Mily különös hangon mondd ezt! Aggódok miattad . . .

Noémi. Nincs miért. Az enyém egy elvesztett élet — ez az egész. Beszéljünk a tiedről. Hogyan éltek?

Jeanette. Oh, nagyon egyszerűen.

Noémi. Mégis . . .

Jeanette. A leczkék, a javítások sok időt igénybe vesznek, s habár segíték neki . . . a miben lehet . . .

Noémi. És este?

Jeanette. Meggyújtom a kis lámpást.

Noémi. S lefekteted a fiut . . .

Jeanette (nevetve). Oh, ő már egyedül megy aludni. Hiszen tizenhat éves már!

Noémi. Tizenhat! Neked tizenhat éves fiad van?

Jeanette. S a te leányod?

Noémi. Tizenkét esztendő. Kissé késett.

Jeanette. Mi a neve?

Noémi. Madelaine. De beszéljünk inkább rólad. — S a szünidők alatt mit csináltok?

Jeanette. Utazunk.

Noémi. Látod! S az előbb mégis . . .

Jeanette (nevet). De csak Franciaországban. Tavaly például a Szent Mihály-hegyen voltunk. Ismered e vidéket?

Noémi. Nem, de ismerem a Balcáriszigeteket, Svédországot, Spanyolországot, a . . .

Jeanette. Aztán néha elmegyünk Párisba is megmutatni a fiunknak a város nevezetességeit, evközben nem igen eresztik ki a kollégiumból.

Noémi. S most miért nincs veled?

Jeanette. Már ilyenkor tanul. Az idén Párisban irattuk be.

Noémi. S el tudál tőle válni.

Jeanette. A fiu érdeke kívánta ezt.

Noémi. S hol tölti vasárnapjait?

Jeanette. Néhány tanártársa van férjemnek, akik . . .

Noémi. Engedd meg, hogy én kivihessem. Megismered majd a leányomat is. Kedves jó gyermek.

Jeanette. Oh, az én fiam maga a gyöngédség . . .

Noémi. Nos, akkor . . .

Jeanette. Mire gondolsz?

Noémi. Add őt a leányomnak.

Jeanette. Tréfálsz ugy-e? Hiszen ti oly gazdalog vagytok!

Noémi. És ti?

Jeanette. Mi, — éppen nem.

Noémi. Annál jobb a fiadra nézve. Legalább jó házasságot fog kötni.

Jeanette. Igen. De te?

Noémi. En pedig boldoggá teszem a leányomat. Ez csak félér a vagyonnal . . .

Jeanette (mosolyog). Most is oly makacs és rajongó vagy, mint hajdan!

Noémi. Visszautasítás! En veszedelmes ellenség vagyok.

Jeanette. Nem, de . . .

Noémi. Ha meglátod Madelainét, megszereted. Mihelyt Párisba érek, meghódítom fiadat s olyan lesz nálunk, mintia hozzánk tartoznék ő is. Gondosan őrzöm majd más asszonyi befolyástól. (Eles füttty hallatszik). Ah! Ez talán az én vonatom. Nem ezzel megy te is?

Jeanette. Nem; én a férjemet várom.

Noémi. És cimezd egyszerűen: M.-me Leroux Impasse des Jacobins, Angers.

Jeanette. Igen. S a tied?

Utastás, melynek egyik pontja értelmében az ő elnökösködése, sőt még egyszerű tagsága is inkompatibilis — még az iskolaszékhez nem érkezett meg, hogy az iskolaszéknek a választandó új elnök személye iránt is ideje legyen gondolkozni, már ezuttal lemond az elnökösködéssel. Fájó szívvel teszi — ugymond — mert 25 éves gondnoki és elnöki működésében az iskolaszék mindenkor a legjobb indulattal támogatta. Kéri a tagokat, hogy távozása után is tartsák meg szives barátságukban.

Hlatky Endre indítványára az iskolaszék felkérte Hegyesi Mártont, hogy az elnöki teendőket az új Utastás életbeléptetéséig — nehogy fenn akadás történjék, végezze, mit Hegyesi Márton készséggel megígért.

A gyűlés befejezése után a tagok csoportokra oszolva az elnöki tisztség betöltéséről társalogtak. A mai gyűlés lefolyása is nagyon hozzá járult azon csaknem általánosan hangzott nézet megérlelésére, hogy ha Nagyvárad város a tanügyi téren haladni akar, követni kell Arad, Pécs, Temesvár, Szeged stb. nagyvárosok példáját, hol az iskolaszék elnöke mindenütt a polgármester.

A magyarországi róm. kath. tanítók római zarándoklata.

— Római tudósítónktól. —

Róma, okt. 28.

A magyarországi katolikus tanítók felkeresték a Vatikánban Krisztus Urunknak földi helytartóját, Ő Szentsége XIII. Leó pápát, hogy előtte élőszóval tolmácsolják mélyégs hódolatukat. Ő Szentsége igen szívélyesen fogadta a zarándokokat, kiket egészen elragadott a pápa leereszkedő beszéde.

A fogadtatásról tudósítók a következőket írja:

A magyarországi római katolikus tanítók küldöttsége e hónap 27-én déli 12 órakor járult Ő Szentsége elé.

Örömmel mentünk Krisztus Urunk földi helytartójához, mert mint előző nap Gr. Zichy Gyula pápai kamarás nyilvánította előttünk Ő Szentsége kijelentését, hogy *»a kedves magyarokat szívesen fogadom«* s alig is csillant meg a svájci testőrök szuronya, felzúgott a ma-

Noémi. Cours-la Réme, hatvanhetedik szám. Es most búcsuzzunk el egymástól. Edesem, mily jól esett kibeszélnem magam veled egyszer újra! S el ne felejsd, a mit mondtam: gyermekeink egymáséi lesznek.

Jeanette. Erről majd beszélünk annak idején. Mindenestre meglátogatlak, ha Párisba megyek.

Noémi. De a férjedet is hozd el!

Jeanette. Természetesen.

Noémi. Majd ha a gyermekek megesküdtek

Jeanette. (Mosolyog.) De . . . hát a férjed mit szól majd ehhez?

Noémi. Bele kell nyugodnia.

Jeanette. De ha mégis . . .

Noémi. (Hidegen.) A vagyon az euyém, s ha ellenkezni próbál . . .

Egy vasúti alkalmazott. (Hangosan.) Páris felé beszállani! Második vágány!

Noémi. A viszontlátásra, edesem! (Megöleli.)

Jeanette. A viszontlátásra!

A vasúti kocsiban az jutott eszébe az asszonynak, hogy vajjon ezt a 40 percz késést hogy fogják emlegetni egykor a gyermekek: áldva, vagy sirva-e?

gyar éljen, úgy hogy a Vatikán falait többszörösen vizshangzottak.

A kitörő éljenzés után Ő Szentségét, ki hordszéken volt, Dr. Várossy Gyula székesfejérvári püspök üdvözölte néhány szóval, majd Dr. Steinberger Ferencz nagyváradipátkanonok átadta a katolikus tanítók péterfillérét.

A magyar tanítók zászlóját meglátva, óhajtotta Ő Szentsége magához közelebb: »Volo tangere«, mire a lehajtott zászlót mindkét oldalán jól megnézte, azután megáldotta.

Ezután a két sor között elhaladva, Ő Szentsége az ott levők mindegyikének kezét kézcsókolásra nyújtva, külön-külön is megáldá mindegyiket, néhányhoz több kérdést is intézve.

Midőn a menet oda éri, hol én állottam, midőn Ő Szentsége kezét megcsókoltam, megveregette arcomat s kérdé, melyik egyházmegyében lakom, megmondám, hogy a nagyváradiban. Erre hirtelen mindkét kezét rám téve, szeme háttéréből egy fény sugar esett felém: — »Schlauch? Schlauch?« majd megáldá az egész családomat is.

A pápai fogadtatás hatását leírni nem lehet. Milyen éreztek mindnyájan és soha el nem feledjük. Örömmel tapasztaltuk, hogy Ő szentsége hangja ma is szép, erőteljes.

Végre megáldotta az összes jelenlévőket s a pápai Hymnus éneklése mellett záródott be életünk legszebb eseménye.

Udvardy Fózsef.

A szintársulat szervezése.

— A szintársulat bizottság ülése. —

A nagyváradai szintársulat több elsőrendű tagja megváltik a társulattól és Somogyi Károly szintársulat tárgyalásokat folytat a vidék néhány jelesebb művészeivel, hogy társulatát szervezze.

A szintársulat bizottság tegnapi ülésén szóba került ez utóbbi dolog.

Dr. Gyémánt Jenő bizottsági tag a közönség nevében erősen megtámadta a szintársulatot s egyenesen a szerződés felbontását hangoztatta. Megkapta rá Gerő Arminót a válaszi.

A társulat ellen lehet igen sok kifogás, de azért Somogyi még korántsem szolgált rá, hogy a szerződés felbontásával elhőszakodjon bárki is. Annál kevésbé volt jogosult a közönség nevében a felszólalás. Hogy a közönség lanyhán látogatja az előadásokat, annak igen sok oka van.

Teljesen jogos alapon áll a szintársulat bizottság, ha az igazgatót a szerződésben foglalt köteleességek teljesítésére szorítja, de erre meg lehet találni a helyes módot.

A szintársulat bizottság ülése a következő volt:

Dr. Hoványi Géza elnökölt; jelen voltak: Mezey Mihály, Hlatky Endre, Farkas Izidor, Miskolezy Barna, Stark Gyula, Kőszeghy József, Gerő Armin, dr. Döry Ferencz, Mihelyi Lajos, Beczkay Lajos, dr. Gyémánt Jenő, Somogyi Károly szintársulat és Eleméry Ferencz jegyző.

A szintársulat Gyulával.

Az ülés elején dr. Hoványi Géza bejelentette, hogy Gyulával és Orosházával a szintársulat aktív jelleget nyert. A gyulai szintársulat bizottság ülésén, amelyen Rimler Károly polgármesterrel együtt részt vett, elvileg kimondották a nagyváradai szintársulattal a szövetséget, olyan alapon, amint a nagyváradai szintársulat bizottság contemplant. Nem szintársulat alakjában, hanem csak szövetség utján. Nagy-

váradra ezzel semmi kötelezettség nem hárul, a szintársulat bizottság autonómiáját nem érinti. Gyulával és Orosházával a szintársulat köt szerződést. A szövetség által a nagyváradai szintársulatnak lesz nyári állomása.

Dr. Hoványi Géza elnök bejelentését örövendetesen tudomásul vették.

A novemberi műsor.

Elnök előterjesztette a szintársulat által november havára kitzűzött darabok következő névsorát:

Katalin,	Gerolsteini nagyhercegnő
Zsidónő,	Don Caesar de Bazan,
Bibliás asszony,	Pogány Gábor (új),
Menyem (új),	Hadjárat a békében,
Csók,	Fekete gyémántok,
Ripacsos Pista dolmánya,	Angyal Bandi.
Házassodjunk (új).	

A műsort észrevétel nélkül tudomásul vették.

Az állami szubvenczió.

Farkas Izidor felemlítette, hogy a lapok híre szerint az állam a vidéki szintársulatok segélyét 52,000 koronáról 100,000 koronára emeli fel. Nem volna-e helyes, ha a szintársulat bizottság felirna a kormányhoz, hogy a nagyváradai szintársulatnak is juttassanak az állami segélyből.

Napirendre tértek a dolog felett Somogyi Károly azon kijelentése után, hogy eddig is kapott évenként 6000 korona állami segélyt s meg van hívva a belügyminiszteriumban e tárgyban november 5-én tartandó értekezletre.

A szintársulat ellen.

Dr. Gyémánt Jenő ezután támadta Somogyi Károlyt, illetve a szintársulatot. Nekik volt igazuk, akik bizalmatlanok voltak az igazgatóval szemben s nem akarták a szerződést meghosszabbítani. A társulat primadonna nélkül van; a szintársulat a közönség nem látogatja. A rendezésnél is hiányok vannak. Nagyvárad közönsége pedig megvárhatja, hogy az előadások művészi színvonalon álljanak. Indítványozza, hogy a szintársulat bizottság fejezze ki elégedetlenségét az igazgató irányában s hívja fel Somogyit, hogy kötelességének tegyen eleget, ellenesetben a szerződést mondja fel a törvényhatóság.

Az indítványt jó ideig néma csend követte, míg végre az elnök szólott. Azt hiszi, hogy Gyémánt Jenő arra értette az igazgató kötelességteljesítését, hogy Virágvasárnapig szervezze a társulatát.

Dr. Gyémánt Jenő: ha Virágvasárnapra nem mutat be megfelelő névsort, akkor mondják fel a szerződést.

Dr. Hoványi Géza elnök hangsúlyozza, hogy nyilvános ülésben az igazgató nem nyilatkozhat, kikkel akar szerződést kötni.

Gerő Armin azt hitte, hogy felszólal valaki Gyémánt heves kifakadása ellen. Egyes előadásokat lehet kifogásolni, de a társulat megfelelő színvonalon áll. Azt a kirohanást helyteleníti, hogy a szerződés felmondást indítványozza. Ez megbélyegezné az igazgatót, erre indok nincs. Új tagok vannak, ezeknek össze kell tanulni. Meggyőződése, miszerint Somogyi oda törekszik, hogy a társulat ellen kifogás ne legyen.

Somogyi Károly kijelenti, hogy az ő helyzetét megkönnyítenék, ha névszerint megmondanák, hogy ki ellen van a bizottságnak kifogása.

Többek hozzászólása után elhatározták, hogy közelebb zárt ülést tart a szintársulat bizottság, amelyre Somogyi Károly szintársulat igazgatója a társulat szervezéséről tegyen jelentést.

Mezey Mihály felszólalására megbízták az elnököt és alelnököt, hogy az ügymenetre vonatkozó részletes adatokat szerezzenek be a jövőben.

Ugyancsak **Mezey Mihály** indítványára elhatározták, hogy egy bérleti szabályt dolgozzanak ki, a bérlők jogairól és a bérletek átruházásáról. A szabályzat elkészítésére dr. **Hoványi Géza** elnök, **Mezey Mihály** alelnök, dr. **Gyémánt Jenő** biz. tag és **Eleméry Ferencz** jegyzőt kérték fel.

Ezzel véget ért az ülés.

UJDONSAGOK.

Arany pápai korona XIII. Leó jubileumára.

Az isteni Udvözítő megörvendeztetette egyházát azzal, hogy földi helytartóját nagy életkorral és hosszú pápasággal áldotta meg. Dicsőségesen uralkodó Szentatyánk, XIII. Leó, bár 68 éves korában választott az egyház látható fejévé, megérte pápaságának 25-ik évét s reméljük Istentől, hogy eléri 1903. február 20-ikát, megválasztatásának 25-ik évfordulóját. A szerető hívek nagy pápájuk egész jubileumi évét jámbor cselekedetekkel ünneplik. Fokozottabb buzgósággal imádkoznak a keresztény katolikus egyház terjedéséért és dicsőségéért, valamint az egyház dicső fejéért. Tömegesen zárandokolnak az apostolok sírjához, hogy ott búbanatot tartsanak s hitükben és jámborságukban izmosodjanak. Lelkesen jelennek meg az ünneplő Szentatya színe előtt, hogy örömeiket nyilvánítsák s legfőbb tanítójuktól irányítást és buzdítást nyerjenek.

Az ő Szentsége jubileumának méltó megünnepeléséről gondoskodó nagybizottság, melynek székhelye Bologna (Via Mazzini 94.), tiszteletbeli elnöke Respighi Péter bíboros, a Szentatya római helyettese, működő elnöke Acquaderni gróf, elhatározta, hogy a világraszóló jubileumot az ájtatossági gyakorlatok mellett az által is megünnepeli, hogy ő Szentségének arany hármaskoronát, tiarát ajánl fel, melyet az egész katolikus világ adományából készített.

A kiváló olasz művész által tervezett arany tiarát, mely használhatóság szempontjából az egy kilogramm súlyt nem fogja meghaladni, a következő képek fogják díszíteni: Jézus a Jó Pásztor; továbbá a három pápa, kik római pápaságuk 25-ik évfordulóját megérték: Szent Péter, IX. Piusz és XIII. Leó.

A gyermeki ragaszkodás e nyilvánításából legkevésbé maradhatalnak ki Mária országának katolikusai, kik a római Szentszéknek s névleg XIII. Leónak nagy hálával tartoznak.

A nevezett bizottság felszólított engem, hogy az arany hármaskorona ügyét Magyarországon képviseljem s arra gyűjtést indítsak. Hogy ennek a felszólításnak eleget tegyek, erre kegyelmes főpásztorom, Dessewffy Sándor püspök, v. b. t. tanácsos, pápai trónálló és római gróf folyó évi szeptember 19-ikén 2458. szám alatt kelt iratával kegyesen megadta az engedelmet s a gyűjtés eszközzésére a nagyméltóságú belügyminiszter ur f. évi október 6-ikán 106.414—VII. sz. rendeletével engedelmet adott.

Felhívom tehát a magyar katolikus egyháziakat és világiakat; hogy a nagy Leó pápának szánt arany hármaskoronára hozzám adományokat küldeni s szeretetüket egyházunk és annak látható feje iránt ezzel is nyilvánítani sziveskedjenek. Az adományokat hirtapilag fogom nyugtatványozni s majdan a központi bi-

zottsággal történelmi lezárolásról is ily úton fogok jelentést tenni.

Imádkozzunk Szentatyánkért, XIII. Leó pápáért!

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 5/a. sz. 1902.

Dr. Kiss János,

ő Szentsége házi főpapja,
jegyetemi tanár.

* **Halottak napja.** A közönség tájékoztatására ismételtül közöljük, hogy a temetőben a sírok kivilágítása nem november 1-én, szombaton este, hanem 2-án, vasárnap este lesz. Ugyancsak ezen napon délután tartatnak meg a templomokban a gyászszertartások.

* **A reáltanárak bankettje.** A reáliskola tanári kara, volt helyettes igazgatójának, Dr. **Szombathy Istvánnak** búcsuzásul és új igazgatójának üdvözlésére tegnap este a Zöldfa kistermében társasvacsorát rendeztek, melyen a tanszület teljes számban vett részt. **Staubner József** igazgató, Dr. **Szombathy István**, **Szöke Gyula**, **Homolya István**, **Kappel György**, **Petry Gyula**, **Alvinczy Sándor**, Dr. **Demek Győző**, Dr. **Tóth Mihály**, **Pálfy Béla**, **Vidovich Béla**, **Katona József**, Dr. **Kardeván Károly**, Dr. **Visnya Károly**, **Obendorf Károly**. Második fogásnál **Petry Gyula** tacár állott fel s a kar nevében igazi őszinte, meleg szavakkal mondott búcsút **Szombathy** tanárnak, ki a minisztériumba lett behíva, s mint régi ismerőst üdvözli **Staubner** igazgatót, mint Arad közéletének egyik legmunkásabb tagját, kit volt tanítványai itt is testületileg kerestek fel. Dr. **Szombathy** látván a személye iránt megajánló szeretet, szíve mélyéből meghatva búcsuzik, üdvözli ő is az új igazgatót, ki eddig is megnyerte a testület bizalmát. **Staubner** igazgató szól ezután a testülethez. Igazi baráti hang, kollegiális meleg érzés vibrált beszédében. Beszél a szív és paragrafus embernek helyzetéről, melyet úgy lehet megoldani, ha nem a szívet ölik a paragrafusokba, hanem a szív alkalmazza a paragrafusokat. Szól a távozó helyettes igazgatóról, **Szombathy** ról, ki a reáliskola egyik legértékesebb oszlopát veszti el. Ilyen veszteség arra indítja a tanszületet, hogy annál szorosabb egyetértésben, vállvetve, közös munkával emeljék az intézet színvonalát. Az érdeműs tanszületet élteti. **Homolya István** kellemes humorral tartotta búcsuzató és üdvözlő beszédét. Igazán egyik bűszű sirt, a másik nevetett. Ez az igazi magyar humor. A társaság igazi kollegiális érzéssel töltött pár órát együtt.

* **A villamos világitás berendezése.** A villamvilágítás központi telepét a város a régi sertésvásártérre építteti. Ezt a területet azonban a város átengedte a közuti vasúttársaságnak, a villamos vasut céljaira. A városi tanács azonban egyezsége lépett a közuti vasúttal, hogy a sertésvásártérből a központi telep részére szükséges területet, mivel arra ugy sincs szüksége, adja át a városnak. Az erre vonatkozó beleegyezési nyilatkozatot a közuti vasut igazgatósága aláírta. A városi tanács ezen az alapon kiadta a Ganz-céggel kötött s a miniszter által jóváhagyott szerződést a vállalkozónak.

* **A belgrádi udvarból.** Belgrádból írják: **Wuics** bukása óta nagyon megváltozott a helyzet a belgrádi udvarnál. Az oroszországi utazás elhalasztása miatt ismét heves jelenetek játszódtak le **Sándor király** és **Draga királyné** között. Beavatottak szerint a csárán azért nem akarja fogadni **Draga királynét**, mert mielőtt **Sándor király** felesége lett, erkölcstelen életet folytatott. Sok kellemetlenséget okoz **Draga királynénak** a saját nővére is, a kibe **Sándor király** beleszeretett és a ki a királyné akarata ellenére tartózkodik a konakban. A király és sőtornője közti viszonyról a lepicikéssabb dolgokat beszélnek a belgrádi előkelő társaságban.

* **A novemberi katonai kinevezések.** Megvan az öröm katonáéknál, eljött a november, s ezzel együtt a várva-várt előléptetéseket, kinevezéseket hozó Verordnungs-Blatt. A bennünket közelebről érdeklő előléptetéseket egy részét a következőkben adjuk:

A közös hadseregben: **Ezredes** lett; ns. **Schmidt Pál** alezredes a József főherceg 37. sz. gy. e.-nél.

Alezredes lett: **Humitia János** őrnagy a 21. sz. gy. e.-nél.

A honvédségnél. **Alezredes** lett: többek között báró **Nagy Gyula** őrnagy a debreczeni 2. honvéd huszárezrednél.

I. oszt. százados lett: **Bányai Kálmán** II. oszt. százados létszám felett a cs. és kir. 35. hadosztály tüzérezrednél a nagyváradi honvédhadapród iskola állományában.

Erkeserői **Balogh Barna** a nagyváradi 4. honvédgyalozezredtől a kolozsvári 21. honvédgyalozezredhez.

Hadnagyok lettek: **Falk Ferencz** és **Klug Zoltán** hadapródtiszthelyettesek: a nagyváradi 4. honvéd gyalozezrednél, **Dutkay Kálmán** hadapród tiszt helyettes a nagyváradi 4. honvédgyalogezredtől a nagykanizsai 20. gyalozezredben.

A tartalékos tisztek közül a honvédség tényleges állományába áthelyeztettek: **Barna László** honvéd hadnagy a nagyváradi 4. honvédgyalogezredhez, **Barna István**, közshadseregbeli hadnagy a Schmidt cs. és kir. 12. gyalozezredtől a nagyváradi 4. honvédgyalogezredhez.

Törzsorvos lett: dr. **Endre Iván** I. oszt. ezredorvos a debreczeni 2. honvéd-huszárezred orvosfőnöke, a budapesti honvédhelyőrségi kórházhoz való áthelyezés mellett, dr. **Bodó Sámuel** létszám felett a marosvásárhelyi 22. honvédgyalogezrednél, beosztva a nagyváradi honvéd hadapródiskolához.

II. oszt. kezelőtiszt lett: **Szűts Géza** főhadnagy kezelőtiszt a soproni honvéd főreáliskolában.

Hadnagy kezelőtisztek lettek: **Mezey Lajos**, **Fuhász István** kezelőtörzsörvostesterek. Előbbi a nagykanizsai 20. honvédgyalogezredtől a nagyváradi 4., s utóbbi a nagyváradi 4. honvédezredtől a gyulai 2. honvédgyalogezredhez való áthelyezés mellett.

A csendőrségnél. **Ornagy** lett: **Sárpy György** I. oszt. százados az I. sz. csendőrkörületben.

I. oszt. százados lett: **Kiss László** II. oszt. százados a III. sz. csendőrkörület állományában.

* **Negyedszázados tanítói jubileum.** Szép ünnepély folyt le a hó 29-én Endrődön, a román. kath. hitközség által fenntartott iskolában, melyről tudósítók a következőket jelentik: **Bencze Sándor** tanító már negyedszázadja, hogy ritka türelemmel, kitartással működik az endrődi román. kath. elemi iskolában. A huszonöt éves évfordulót felhasználta az iskola fenntartó hitközség, hogy a jubileum alkalmából kifejezze a maga s a szülők háláját a mester iránt, ki már egy egész generációt nevelt a hazának. Az ünnepélyen a tanügyi kormány nevében **Rezey Silvius**, Békésvármegye tanfelügyelője, az egyházmegyei főhatóság képviselője **Spelt Gyula** esperes jelentek meg. Azonkívül a kerületi papok, tanítók s azonkívül sok, sok szülő jelent meg a szépen felszített iskolahelyiségben. A küldöttségileg meghívott tanítót először **Spelt Gyula** esperes üdvözölte az egyházmegyei főhatóság nevében, s egyszersmind át adta az ünnepeltnek a főhatóságtól kiutaltványozott jutalomdíjat, majd **Zelinka János** plébános felolvasta ugyancsak a főhatóságtól leérkezett elismerő és üdvözlő iratot. **Rezey** tanfelügyelő a tanügyi kormány üdvözlését tolmácsolta, s buzdította az ünnepelt kártyárait a nemes példa követésére, az ifjuság vallásos és hazafias nevelésében. Végül az ünnepelt a meghatott-

ságtól remegő hangon mondott köszönetet az óvációért. Szépen sikerült bankett zárta be a derék tanító tiszteletére rendezett jubileumi ünnepélyt, melyen mintegy 70-en voltak jelen, s sok szép pohár köszöntőben ünnepelték az endrődiek szeretett tanítójukat.

* A hercegprimás nevenapja. *Vassary* Kolos, Magyarország bibornok-hercegprimása tegnapi ünnepelte nevenapját. A budavári primási palotában tegnap délelőtt tisztelgett nála a központi papnevelő intézet elöljárósága *Kriszán* Mihály pápai kamarás, kormányzó vezetése alatt. *Kriszán* meleg szavakkal üdvözölte a hercegprimást. Ezután az egyetem hittudományi kara tisztelgett *Berger* E. János vezetése mellett. A püspökök közül tegnap igen sokan táviratilag üdvözölték a hercegprimást. Az udvari papság, a káptalan és a gazdatisztek küldöttsége tegnap este érkezett Budapestre és ma délelőtt tiszteleg a hercegprimásnál.

* A második pinczér szakiskola megnyitása. Tegnapelőtt nyílt hazánkban a második pinczér szakiskola Debreczenben, melyet az Országos vendéglős és Pinczér-egylet támogatásával a debreczeni vendéglős ipartársulat létesített. A megnyitó ünnepélyen a központ részéről *Glück* Frigyes, a Pannónia szálloda tulajdonosa és *Gundel* János voltak jelen. A megnyitásra a város is küldött képviselőt egy tanácsos személyében. Az ünnepély a Szózat elénklésével kezdődött, majd *Haner* Albert, a vendéglős ipartársulat elnöke mondott szép beszédet, ismertette a szakiskola célját, szükségességét. Azután *Glück* Frigyes intézett buzdító szavakat a növendékekhez, mire egy növendék, a *Dréher* sörcsarnok borfija köszöntö meg a megjelentek érdeklődését. Délben 80 terítékű bankett volt. *Glück* Frigyes, az iskola megnyitásának emlékére 500 koronás alapítványt tett a szegénysorsu növendékek részére.

* Elveszett felirat a miniszteriumban. A nyolcz heti kiképzésre bevonult póttartalékos katonákat a polgárságnál szállásolják el. Nagyvárad város tanácsa felirt a honvédelmi miniszterhez, hogy a póttartalékosok beszállásolására engedje át az ugy is üresen álló fő-utcai volt honvédlaktanyát s ezáltal mentse meg a polgárságot a beszállásolás kellemetlenségeitől. A város felterjesztése azonban szórén-lábán elveszett a miniszteri büroókban. Ezen a bajon akként óhajtott segíteni a város, hogy *Rimler* Károly polgármester személyesen jár el ez ügyben a miniszternél. Kapcsolatosan felmerült az az eszme, hogy tulajdonképpen a város közönsége nem köteles szállással ellátni a kiképzés végett bevonult póttartalékosokat, hanem csak a fegyvergyakorlatra behívott vagy átvonuló csapatok részére tartozik szállást biztosítani. Jól teszi a tanács, ha utána néz a dolognak s megmenti a város polgárságát a kiképzésre bevonult póttartalékosok elszállásolásával járó kellemetlenségektől.

* Tüdőbetegek szanatóriuma Názáretben. Az irgalmasok rendje Názáretben, Palesztinában szanatóriumot létesített az ottani szegénysorsu tüdőbetegek számára. A tuberkulózis gyógyításában legujabban Egyiptom éghajlata kezd jelentős szerephez jutni. Tömegesen özönlenek oda az európaiak gyógyulást keresni és igen sok esetben bámulatos eredménnyel. Egyiptom egyenletes, száraz klímája kiválóan alkalmas a tüdő bajainak orvoslására, vagy legalább azok enyhítésére. Csak az az egy hátránya van Egyiptomnak, hogy a nyári hónapokban beteg tüdőjű európai ember egyáltalán nem viselheti el éghajlatának forróságát, s így a gyógyulást kereső európaiak kizárólag csak a téli hónapokra vannak kényszerítve, a mi pedig már csak azért is hátrányos a gyógyulásra, mert a beteg tüdő nem viseli el a gyakori levegőváltásokat. Palesztinában a betegek egész esztendőben kedvező az időjárás. Április közepétől november végéig, tehát teljes hét hónapon ke-

resztül egyáltalán nincs is eső. Názáretben például ebben az időben az átlagos temperatura 20° C. árnyékban és éjjel 12° C. Az év több hónapjaiban pedig napközben legfőleg 30° hőség van árnyékban, éjjel pedig 22° C. Eddig a legalacsonyabb temperatura, a melyet észleltek 5° C. volt 0 felett. Ez tehát olyan klimatikus viszony, amely európaiak számára is egész esztendőben gyógyhatású. Nem kell tehát megszakítani az üdülést és más gyógyhelyet keresni. Názáret 400 méternyire fekszik a tenger színe fölött, egy por és szélmentes völgyben. A szanatórium tágas kert közepén fekszik alig tíz percnyire a várostól és tökéletes nyugalmat nyújt, ami a gyógyulásnak tudvalevőleg főfeltétele.

* A braganzai herceg Debreczenben. A debreczeni Vilmos huszárezred tisztikara nov. 4-én délután a debreczeni lovaregylet pályáján löversenyt rendez. A versenyeknek az a különös érdekessége lesz, hogy azon versenyzőként *Don Miguel* braganzai herceg fog szerepelni. A herceg a versenyt megelőző nap érkezik Debreczenbe. A vasútállomásnál a helyőrség tisztikara ünnepélyesen fogja fogadni.

* Betörés. *Spitzer* Lajos kereskedő Déák-utca 9. szám alatti pinczéjébe az elmúlt éjszaka az ablakon át betörték, s a pinczéjében volt bezárt ládából 4 párnát elloptak. A rendőrség nyomozza az ismeretlen betörőt.

* A lelei földosztás. *Dessenffy* Sándor csanád-egyházmegyei püspök kezdeményezésére elhatározta a csanádi káptalan, hogy Lele községben ezerhatszáz hold földet a község több birtokosának parcellázásra olcsó áron elad. Miután a király megadta erre az engedélyt, a birtokot átadják a lelei gazdáknak. A földosztáson a földmivelésügyi miniszterium és a csanádi káptalan részéről megjelennek: *Lovas* Sándor földmivelésügyi miniszteri tanácsos, *Várady* Arpad fölszentelt püspök, dr. *Kön* László és *Wittenberger* Antal kanonokok.

* Bérkocsi-, ló- és szerszámszemle. A szokásos bérkocsi-, ló- és szerszámszemlét november hó 5-én és 6-án tartják meg a lóvásártéren. A szemle mindenik nap reggel 8 órakor kezdődik, melyen az összes bérkocsik és lovak számszámmal együtt vizsgálat alá kerülnek.

* Találtatott. A rendőrség bünygyi szobájában egy 20 koronás bankjegy. Igazolt tulajdonosa átveheti *Gerő* Armin főkapitánynál. Azonkívül egy téli felső. Átvehető a rendőrség 4. számú szobájában.

EGYESÜLETEK.

A nagyvárad i. n. ögylet választmányi ülése.

A nagyvárad i. n. ögylet f. hó 29-án, szerdán délután tartotta meg özv. ifj. *Schwartz* Abrahamné elnök lakásán a jövő hónapban megtartandó közgyűlést előkészítő választmányi ülését.

Az elnökön kívül jelen voltak: *Schütz* Albertné (alelőkö), *Ländler* Ferenczné (pénztárnok), dr. *Bartha* Jánosné, dr. *Bodor* Károlyné, *Feiler* Józsefné, *Helpf* Józsefné, *Incze* Lajosné, ifj. *Klein* Miksáné, dr. *Kálmán* Sándorné, *Lakatos* Józsefné, *Mihelfi* Lajosné, *Mihelfi* Pálné, *Reismann* Jakabné, *Rosenfeld* Mátyásné, *Rendes* Vilmosné, dr. *Sarkadi* Lajosné, *Steiner* M. Albertné, dr. *Várnai* Ferenczné, dr. *Weisz* Mártonné, *Weisz* I. Mórné, dr. *Weiszberger* Lipóné választmányi tagok és védhölgyek, dr. *Sarkadi* Lajos titkár. Miután elnök az ülést meggyitotta, titkár előterjesztette, hogy a közgyűlés előkészítése végett szükséges a jelöléseket megjelteni. Erre a választmányi ülés egyhangulag jólléte elnökönek: ifj. *Schwartz* Abrahamné, alelnököknek: id. *Moskovits* Mórné és *Schütz* Albertné, pénztárnoknak: *Ländler* Ferencznét, ellenőrnek: *Feiler* Józsefnét. A választmány új tagjait: *Reismann* Mórné, *Lichtmann* Józsefnét (mérnök), *Moskovits* Mik-

sánét és *Lukács* Gyulánét szintén egyhangulag jelölték és egyben felhatalmazták a jelenlegi vezetőséget, hogy a netaláni tisedésbe jutott többi helyre újabb jelöléseket töltesse. Ezután a közgyűlés határidejét a folyó évi november hó 9-ére állapították meg.

Minthogy pedig id. *Moskovits* Mórné jelen nem lévén, a jelölés elfogadása tekintetében nem nyilatkozhatott, a jelen levők elnök és titkár vezetése alatt lakására mentek, hogy őt a jelölés elfogadására felkérjék. Id. *Moskovits* Mórné, a küldöttséget fogadván, titkár tolmácsolta a választmány egyhangú óhajtását és kérte a jelölés elfogadását. Id. *Moskovits* Mórné köszönetét fejezte ki a nem várt megtiszteltetésért és a küldöttség tagjai ostromló rábeszélésének engedve, a jelölést azon reményben, hogy az az egylet valamennyi tagjának akaratával találkozik, elfogadta.

Igazságszolgáltatás.

Fokról-fokra a bűn útján.

Egy jó családból származó nagyváradi fiatal ember hatod izben eszi most a rab kenyeret s mindig súlyosabb, aljasabb bűnökért kerül a fogság czelláiba.

Schenk Lajos ez a szélhámos segédjegyző, a kit tegnap ítélte el a kir. törvényszék büntető tanácsa Fassie bíró elnöklése alatt 5 rendbeli sikkasztás vétsége miatt 8 havi fogságra.

A már több izben büntetett, züllött fiatal ember a mult év folyamán a csehi-i körjegyzőség segédjegyzője volt s mint ilyen követte el bűnös manipulációit. Ugyanis a jegyzőtől alá nem irt nyugtákkal a beltfiai bírótól öt izben kisebb-nagyobb összegeket vett fel, mely hivatalos pénzt elköltötte s a beltfiai bíró többszöri felszólítás után arra hivatkozott, hogy ő már a követelt összegeket *Schenk* Lajosnak átadta; mivel a sikkasztó segédjegyző nem tudott beszámolni. Ezt természetesen bűnvádi feljelentés követte s tegnap már mint vizsgálati fogoly, rabruhában ült a vádlottak padján a súlyos fiatal ember, tagadva és mentegetve bűnét. De a tanukihallgatások folyamán beigazolódott, hogy védekezése csak a megrögzött bűnös kifogásai.

A huszonkettedik párbajért. A kir. törvényszék büntető tanácsa *Kelen* Jenőt 22-ik párbajért 1 havi államfogságra ítélte. A párbajhős ez utóbbi viadalt *Biró* Lajos a Szabadság segédszerkesztőjével viyta a mult év augusztus 20-án s a mai tárgyaláson csak *Kelen* Jenő felett itélkezett a törvényszék, mert *Biró* Lajos a tárgyaláson nem jelent meg.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Katalin.
Szombat: Miatyánk Isten.
Vasárnap: délután: A molnár és gyermeke este: Svihákok.

Katalin.

Csodálatos, hogy míg a magyar publikum mohón fogyasztja az operetteket, sőt jó része művészetileg ugyszólván csak operettből él, addig a magyar szerzők egyáltalán nem igyekeztek a közönség operett-éhségét magyar termékekkel kielégíteni. Az önálló vámtérület, a hazai termékek pártolása s más efféle jelszavak az operettel szemben felmondták a szolgálatot. Ez a pajkos műfaj nem tudott a vérrükké válni, csak ajkunkat ingerelte. A hazai

operettekkel úgy voltunk, mint a magyar pezsgővel; dicsértük, de élvezésüket mindenki a szomszédjára bízta.

Ujabban kezdjük a versenyt e téren is felvenni a külfölddel. Vannak magyar operettjeink, de még mindig idegen vignettával ellátva. Magyar témák magyar stílusban még nem mernek feldolgozni (Rákosi Bolondja nem volt elég okos kísérlet ahhoz, hogy követőket vonzzon.) Az idegent utánozzák szerzőink s mikor idegen címke alatt sikert aratnak, akkor állunk elő a felfedezéssel:

— Bocsánat, ez hazai termék.

Ilyen idegenbe ojtott hazai termék Béli és Fehér operettje, Katalin is.

Katalin csárnóról lévén szó, csakszerelmei kerülhettek színpadra, még pedig sokkal szentimentálisabban, mint a történetből ismerjük. Az operett Katalinja modern ingatag hölgy, a kinek természetesen minden úgy a legrosszabb a hogy van. Neki az a baja, hogy csárna s azt hiszi, kommandíroz a szerelemnek is. Beleszeret egy hadnagyocskába s kissé indokolatlanul egy gyűrűt ad neki, a mely gyűrű felmutatása minden bajtól megmentheti. A baj be is következik, mert a hadnagyocska mást szeret. Amikor a csárna ezt megtudja, természetesen haragra gyul s halálra ítéli a vakmerőt, ki inkább meghal, hogysen kedveséhez hűtlen legyen. A hadnagy utolsó kívánsága, hogy kedvesével megeskessék s vele töltse az utolsó órákat; ezt meg is engedik. Ekkor akad kezébe a gyűrű természetesen annak segítségével megmenekül feleségével együtt.

Az operett mindkét szerzője fiatal ember; de a zeneszerző fölötté áll a szövegírónak. A mester igen egyszerű, a kidolgozásban néhol mese ugrálásokat találhatók, csak a pattogó rímek gyönyörködtek a fület. A zene az első felvonás végén lapos, tires; egybeült, úgy az első felvonás elején mint a másik két felvonáson végig dallamos, ügyes, sőt néhol eredeti tehetségnek erős jelét árulják el. Katalin csárnó harmadik felvonásbeli áriája méltó, hogy hosszabb ideig fennmaradjon.

A czimszerep Márkus Arankánál háttérbe szorult egészen a 3. felvonásig. Játéka valamit javult, de az erély, biztonság még teljesen hiányzik belőle. Enekét pedig úgy szólván csak a darab végén volt alkalma ragyogtatni; de a mit itt produkált, az feledtetett egyéb fogyatékokat. Gyönyörű hangja most is megtette a hatást; ha épp oly jól tudná játszani is, nem gondolnánk többé Székely Irénre. Így a darab sikere mindjárt a főszereplőn egyet dőcczent. Tovább dőcczent a zenekar durva hangu instrumentumain; az összjáték ment volna valahogy, hanem a fuvóhangszerek egyenesen kilőni valók, úgy bántják a fület sokkal jobb játék mellett is.

Így a darab megmaradt sikere legfőbbként Amon Margithoz fűződött (Germain Duplessis), a kinek élénk temperamentuma, kitűnő játéka s a II. felvonástól kezdve kellemes éneke most is, mint rendszeren, viharos tapsokat, virágokat provokált. Osztozott sikerében a II. szubrett, a kis Bilkey Irén, kinek kellemes, vékonyka hangja s ügyes játéka szintén igen tetszett. Szathmáry semmi új vonást sem tudott szerepébe vinni; folyton saját tengelye körül forgott, mint egyéb szerepeiben. Csátár énekét épp úgy ki lehetett volna hagyni, mint azt a nekibuzdult tenoristát, a ki a karban valamennyit tulkiabálta. Pedig egyébként az énekar igen jól volt betanítva, a rendezés pedig Pintér kezében lévén, ismét kitűnően sikerült.

A diszletek, ha nem is mindenben kor-

hűek, de fényesek és igen hatá-osok. Altalában a darabnak állandó sikert jósolunk.

—r.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 43.

Bérlet 29. sz.

Ma pénteken, 1902 október 31-én:

Katalin.

Operette.

SZEMELYEK:

Katalin, csárnó	— — —	Márkus Aranka
Guraczkij Leó gróf államtitkár	— — —	Deésy Alfréd
Buranoff Iván herceg, kormányzó	— — —	Kovács Lajos
Sunderland Ödön gróf, kincstárnok	— — —	Bognár J.
Troikoff Fedor	— — —	Bérczi Gyula
Ivanoff Alesics, pohárnok	— — —	Kalmár Béla
Chevalier Telemaque Fronsac de Lausac	— — —	Szathmáry Arpád
Germain Duplessis, hadnagy	— — —	Amon Margit
Anicza, kedvese	— — —	Bilkey Irén
Sunderland grófnő	— — —	Tóváry Anna
Buranoff Olga hercegné	— — —	Székely Anna
Ida hercegnő	— — —	Kulinyi Mariska
1-ső tisztt	— — —	Perényi
2-ik tisztt	— — —	Pintér Imre

HELYVÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr., Támlászék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, november 1-én:

Miatyánk Isten.

Népdráma.

TANUGY.

Párhuzamos osztály felállítása. Az újvárosi községi elemi leányiskola II. osztályába száznál több leány iratkozott be. A növénydekek befogadására elégtelen volt az osztály számára kijelölt tanterem s különben is veszélyeztetve lett volna a taneredmény ily nagy tömeg mellett. Az iskolaszék előterjesztésére a tanács a II. osztály mellé egy párhuzamos osztály felállítását rendelte el november 1-től s egy kisegítő tanerő részére havi 100 korona díjat utalványozott.

MULATSÁG.

A középiskolai tanuló ifjak colonestélyei. A helybeli középiskolai tanuló ifjuság Onagysága nemescsöi Török Jánosné urnő védnöksége alatt folyó évi november hó 8-kától kezdődőleg 7 egymásután következő szombaton, a »Zöldfa-szálloda« disztermében gyakorló colon estélyeket rendez. Belépő-díj 1 korona (szülők nem fizetnek.) A kiváló mulatságok iránt már is nagyban érdeklődnek a közönség körében.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

130

XVI.

Hátráltak, de úgy, miként az oroszán, amelynek hely kell, mert ugrásra készül.

Szándékosan engedte átjönni Krsywonost az árkon a herceg, hogy azután annál alaposabban megverhesse. Mikor hátrálni kezdtek, ostromoztatta és sarkantyuztatta a lovakat, hogy az ellenségnek kétsége se legyen menekülésük valódi voltáról, s mikor a parasztok és a kozákok ezt látták, megbomlottak a soraik és rendetlen összevisszaságban iramodtak a lergeyelek után.

Akkor aztán hirtelen visszafordult a herceg s oly rettenetes rohammal zudult üldözőire egész lovasságával, hogy azok meg sem kísérelték az ellentárást. Visszaszorította őket keresztül a hidakon, az árkon, egész a szekértáborig. Irgalmatlanul pusztított soraikban, a nap hőse azonban a fiatal gyerkőc, a tizenhatéves Aksak volt, aki elsőnek csapott alá az ellenségre, irtózatossá rémülésbe ejtve az elbizakodott kozákokat. Azonban a herceg is csak ilyen kipróbált, rettenthetetlen katonákkal vihatha meg ezt a csatát, gyöngébb emberekkel valóságos menekülésre fordulhatott volna a színtelt hátrálás. Meg is volt a jutalmuk érte: Krsywonost teljesen tönkreverték.

Minden ágyuja a kezökbe esett, rengeteg sok zászló, közöttök több királyi lobogó is, amelyet a kozákok Korsun mellett ejtettek zsákmányul. Ha a Kosycki gyalogosai és a Warzel tüzérsége lépést tarthatott volna a lovassággal, a szekértábor is szétverték volna. Így azonban besötétedett, mire odaértek, s a homályban már messzire futottak a lázadók. A szekerek fele mégis a győztesek kezébe jutott és bennök rengeteg sok fegyver és élelmiszer.

A parasztok már kétszer is meglámadták Krsywonost, hogy megkötözzék s a hercegnek kiadják, s csak azzal az esküvessel menthette meg életét a dühtől tájékozó vezér, hogy azonnal visszavezeti őket Chmielnickijhez. Akkor aztán futásnak eredtek és meg sem álltak, míg megtizedelten, kétségbeesetten Mahnovkába nem érkeztek.

Chmielnickij az első percz dühében megparancsolta, hogy odaláncolják egy ágyuhoz. Később aztán megbánta a cselekedetét. Hszén a szerencsétlen Krsywonos árasztotta el vérrel Wolhyniát, ő vette be Polonát, ő küldött sok ezer nemeset a másvilágra, s győzedelmeskedett mindenütt és mindenkin, amíg csak Jeremiással nem hozta őt össze a végzet. Erdemeiért végre is megszánta őt, eloldotta az ágyu mellől, visszahelyezte vezéri méltóságába és Podoliába küldötte, hogy ott öljön és pusztítson.

A herceg pedig nyugalmat és pihenést hirdetett seregének, melyet szintén megviselt az utolsó küzdelem. Különösen sokan estek el a lovasságból, amikor a szekértábor ostromolták, amelyben halálmegvetéssel harcoltak a kozákok. Ötszáz derék vitéz lelte ott halálát. Mokrsycki kapitány súlyos sebet kapott, bele is halt nemsokára, Kuselt golyó találta, de nem veszedelmesen. Polanovski és a fiatal Aksak sem kerültek ki ép bőrrel a küzdelemből, sőt Sagloba, aki lassan mégis csak megszokta a tolongást és bátran verekedett, két cséphadarótól is lapott sajtó emlékeket. Fájtak a csontjai, nem tudott mozdulni s félholtan hevert a Skrzetuski szekeren.

A végzet így megváltoztatta tervüket, nem mehettek egyelőre Barba, mert Skrzetuskit néhány századdal Saslawba küldötte a herceg hogy ott lecsillapítsa, ha kell, szétverje a lázongó parasztokat. A lovag megállta, hogy egy szóval sem említette a herceg előtt tervét, s öt napon át tüzzel-vassal pusztított a fölkelők között.

Az ő emberei is csakhamar kimerültek, a szakadatlan harcok, a hosszú utak, az éjjeli virrasztás és az örökös résenlét levette őket lábaikról, elhatározta tehát, hogy visszatér a herceghez, aki most Tarnopolba vonult. Utjuk

előestéjén a Chonor melletti Suhorsyncében ütött tábor, legényeit a faluban szállásolta el, maga pedig a legszélső viskóban huzódott meg.

A fáradalmak annyira elcsigázták, hogy nyomban elaludt, s egész éjszaka nem ébredett föl. De nyugtalan volt az álma.

Zavaros, ködös képek vonultak el a szeme előtt. Mintha Lubni-ben lett volna, mintha el se mozdult volna kis szobájából. Látta Rzenziant, aki szokása szerint a ruháit tisztogatta, az ura ébredésére várakozva.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Kálmán Sándor
ékszerész,
Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:
Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst ajándéktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindenemű atakításokat és javítást elvállal.
Telephon 409. szám. 150

TAVIRATOK

Pápai bulla.

Budapest, okt. 30. (Saját tud. távir.)
A »Paris de Journal«-ban a pápa egyik bizalmas embere, Jean de Bonnefon a következőket írja: Ő Szentsége a pápa esütörtökön magához hívatta a bibornokokat és prelátusokat s közölte velük, hogy legközelebb bullával reformálja a házasságok felbontásának eljárását. A bulla legérdekesebb része az lesz, hogy ezentul a házasságok felbontása — akár a szentszéki konzilium kongregációja, vagy a propaganda mondja ki — *ingyenes* lesz. A pápának ez a kijelentése nagy meglepetést keltett, mert a házasságok felbontása a szentszéknek évenként három milliót jövedelmezett.

Borzalmas lelet.

Budapest, okt. 30. (Saj. tud. távir.)
Gróf Weinkheim Frigyes Reviczky-téri palotájának első emeletén a léglütkészülék csövében *egy összeszáradt és teljesen megsült csecsemő hullájára akadtak* az éppen ott dolgozó munkások. A házfelügyelő nyomban feljelentette az esetet a rendőrségnél, mely a rejtélyes ügyben a legnagyobb titokban nyomoz. A lakásban legutóbb báró Radvánszkyék laktak, jelenleg azonban üresen áll.

Azaradi sikkasztás.

Arad, október 30. Az Ipar- és Nép-banknál történt sikkasztás ügyében az ügyészség megkeresésére a rendőrség által vezetett nyomozás során ma kiállított igazgatósági tagok azt vallották, hogy a bankban teljesített vizsgálat eddig csak sikkasztást derített ki Bár valószínű, hogy hivatalból üldözendő hamisítások is forognak fenn, de ezeknek kiderítése eddig az idő rövidsége miatt nem volt

lehetséges és csak a hét végén várható, a mikor a most betegen fekvő Böhm Adolf vezérigazgató letartóztatása is bekövetkezik. Az ügyészség nagy buzgalommal végzi feladatát. A banknál a váltóüzletben, a zálogosztályban és a csabai közraktárnál még erélyesen folyik a könyvvizsgálat. (M. T. I.)

Letartóztatott hivatalnok.

Eszék, okt. 30. Szavics György volt városi tisztviselőt, a kit tavaly fegyelmi uton elmozdítottak állásától, a királyi ügyész megkeresésére letartóztatták, mert az eszéki bírósági és tartományi hatóságokhoz intézett különféle beadványokban rágalmazta ezeket a hatóságokat és más magas hivatalnokokat. Szavics már többször büntetve volt rágalmazásért. (M. T. I.)

Gyilkos mostohák.

Budapest, okt. 30. (S. t. t.) Szentes-Csány községben a kilencz éves Jenei Juliskát mostoha szülei lakásán halva találták. A kis halott toroka tele volt buzaszemekkel. A gyilkosság elkövetésével a kis leány mostoha szüleit gyanúsították, kik a csendőrök előtt be is vallották tettüket, mire letartóztatták őket.

Chamberlain Délafrikában.

London, október 30. Ayrban (Skótország) ma gyűlés volt, a melyen Campbell-Bannermann meglelégedéssel konstátálta, hogy a dél-afrikai kérdés rendezése teljesen megfelel a liberálisok kívánságainak. Ebben a rendezésben, a mely Anglia fenhatóságát látszik biztosítani, Kitchener művét látja. Örömmel üdvözlöi Chamberlain dél-afrikai utját, a mely alkalmat fog adni annak a bebizonyítására, hogy az angol nemzet igazán hivatott arra, hogy népetket kormányozzon. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszantul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, okt. 30.
Buza októberre	7 27
Buza áprilisra	7 84
Tengeri	5 60
Rozs okt.	6 45
Zab ápr.	6 15
Káposzta, repsz, aug.	11 8g

Értékpapírok

	Budapest, okt. 30.
Osztrák hitel	683 50
Magyar hitel	728 50
Allamvasút	711 75
Rimaszabvány	4 2 50
Magyar jelölés	475 50
Salgótarjáni	—
Wacon-kölesön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. okt. 30-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120 15
Magyar koronajárdék	97 55
Magyar vasúti kölesön aranyban 4,25%	—
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2,75%	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98 —
Italmérségi jog megváltási kötvény	100 —
Korvath-szalvonnálterhermentesítési kötvény	98 —
Magyar nyaromény-szalvonnálterhermentesítési kötvény	201 —
Tiszszabályozás szeredi sorjegyek kölesön	157 —
Osztrák járadék papirban	100 60
Osztrák járadék papirban	100 60
Osztrák járadék aranyban	120 50
Osztrák korona járadék	100 —
Osztrák államsorsjegyek	150 —
Osztrák magyar bank részvény	15 65

Magyar hitelbankrészvény	707 —
Osztrák hitelintézet részvény	701 50
Párisi visita	95 17
20 jrrnkos arany (Napoleon'dor)	19 05
Németbirodalmi márka	116 87
Londoni visita	283 10
20 márkás arany	28 40

A szerkesztőségért felelős.

Dr. VUCKICS GYULA.

Telephon: 451.

Telephon: 451.

A költözködési idény alkalmából értesitem a n. é. közönséget, hogy

villanyos házi-csengőket és

magántelephonokat

minden igénynek megfelelően, oly **előnyös árban** vállalom, hogy e tekintetben még az **állami szerelők** — az ugynevezett **póttások** sem versenyezhetnek 27 év óta közmegelegedésre kiszolgáló vállalatommal.

Költségvetésekkel díjtalanul szolgálok.

A megrendeléseket kéri

356

tisztelettel

FEIGENBAUM LAJOS,

Kert-utca.

Kiadó lakás.

A Biharmegyei Takarékpénztár Kossuth-utcai házában

Egy másodemeleti udvari lakrész

két szoba alkov, előszoba, konyha és megfelelő mellékhelyiségekkel

f. évi november hó 1-től kiadó.

Értekezhetni az intézet I. emeleti üzlet-helyiségében.

294

Kiadó lakás.

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-utca) egy első emeleti utcai lakás, mely áll: **4 szoba, 1 alcoven**, mellékhelyiségek s egy üveges **terasz** a Kö. rözsre,

f. évi november hó 1-től kiadó.

292

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetőek.

Ertekezhetni a **Nagyvárad Takarékpénztárnál.**

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Bémer-tér.

Tennis flanel
szép kivitelben
16 kr.

Színes mosó
barchettek
17 krtól.

Különösen figyelemre méltó!
Az ujonnan berendezett női- és gyer-
mek confectio raktár.
Dús választék. **Eredeti modellek.**

Fekete és szí-
nes blous sely-
mek legújabb
kivitelben
60 krtól 4 frtig.

Alkalmi vétel
férfi gallér míg
a készlet tart
10 kr.

Fehér zsinór és
pique barchetek
óriási választékban
25—90 krig.

Francia delai-
nek **39 krtól.**
Valódi prágai
keztvük **88 kr.**

Vászon fehér és
asztalneműek
elismert legelő-
nyösebb árakban
Egy hat sze-
mélyes teríték
asztalkendőkkal
1.20.

1 vég vászon
3.90—100 frtig.

Valódirumburgi,
Irhoni és
creas vásznak,
Schroll siffonok
nagy választék-
ban.

Mennyasszonyi
kelengyék
remek kivitelben
készítünk
5000 frtig.

Wallerstein Fülöp Fiai

Fiók üzlet:
Debreczen.

Nagyvárad, Bémer-tér.

Fiók üzlet:
Kisvárdá.

ÉRTESEITÉS

a közeledő idényre nagy mennyiségben bevásárolt és eladásra
kerülő

alkalmi vételekről,

melynek szives megtekintésére tisztelettel meghívjuk a n. é. vásárló közönséget.

Szolid szabott árak. ———
Túlfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!
az ujonnan berendezett női- és gyermek confectio raktár.
Dus választék. **Eredeti modellek.**

Óriási választék
angol női divat
kelmékben gyö-
nyörű kivitelben.

Francia gyapju
flanelok, blous
és pongyolák

Férfi ingek leg-
jutányosabb
árakban, kizáró
20 kr.

Csödtömeggől
vásárolt minden-
nemű férfi szöve-
tek rendkívül
előnyös árakban

Szőnyeg, függöny
ágyterítők, flanel
takarók a leg-
nagyobb választékban.

Futó szőnyegek
18 krtól
3 frt 50 krig.

Ebédülő szőnye-
gek **2 frttől**
200 frtig.